

Gemeente Maasdriel
Aan mevrouw drs. J.H.A. Sørensen wethouder
Postbus 10.000
5330 GA Kerkdriel

Maasdriel, 8 september 2017

Met deze brief reageert de Participatieraad Maasdriel/PrM op uw adviesaanvraag van 28 juli 2017. Wij hebben bij de voorbereiding hiervan gebruik gemaakt van zowel de toelichting die op 25 augustus jl. is gegeven aan vertegenwoordigers van de PrM en van de Adviesraad Wmo en Jeugdzorg van Zaltbommel, als van het advies van laatstgenoemde Adviesraad.

Wij hebben met waardering kennisgenomen van de nota Minimabeleid Bommelerwaard 2018-2020 en de drie verordeningen. Wij gaan ervan uit dat de huidige verordeningen (destijds) juridisch getoetst en in orde zijn.

Betreffende de nota minimabeleid Bommelerwaard 2018-2020

Wij vinden de nota in hoofdlijnen een inhoudelijk goede, redelijk toegankelijk geschreven nota. Wij onderschrijven de noodzaak van specifiek beleid gericht op mensen die leven van een minimuminkomen. Daarmee kan de gemeente ertoe bijdragen dat ook deze mensen volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving: dat is niet alleen in het belang van de betrokkenen maar ook van alle inwoners van de Bommelerwaard!

Een minimabeleid kan alleen maar effectief zijn als er voldoende aandacht is voor preventie en vroeg-signalering en als het beleid wordt gevoerd in samenhang met andere beleidsterreinen zoals zorg, laaggeletterdheid, schulden, armoede, onderwijs en openbare orde. Wij zijn verheugd dat deze uitgangspunten ook centraal staan in de nota minimabeleid Bommelerwaard 2018-2020.

Wij adviseren daarenboven om de ambitie van een integrale benadering van armoede vooral ook te combineren met maatwerk. De diversiteit van oorzaken van armoede vraagt om maatwerkoplossingen en persoonlijke begeleiding voor inwoners van de Bommelerwaard. Volgens de PrM kan het instrument van de persoonlijke begeleiding meer accent krijgen in de Nota minimabeleid, zeker waar in grote mate wordt ingezet op eigen verantwoordelijkheid zogeheten zelfredzaamheid; wij stellen immers vast dat veel mensen die leven van een minimuminkomen nauwelijks of niet de middelen of mogelijkheden hebben om zelfredzaam te zijn.

Wij beseffen dat het instrumentarium van gemeenten om een goed minimumabeleid te voeren relatief beperkt is. We moeten immers ook rekening houden met het beleid van de landelijke overheid; zij bepaalt het niveau van het sociaal minimum alsook de inhoud van relevante sociale en fiscale regelingen. Daarnaast spelen ook maatschappelijke en economische ontwikkelingen een rol bij de positie van mensen die leven van een minimuminkomen, denk bvb aan de economische conjunctuur en aan de groeiende ongelijkheid in de Nederlandse samenleving.

Een en ander neemt niet weg dat wij oproepen om in de nota minimabeleid ook meer concrete beleidsinstrumenten op te nemen met ook een raming van hun budgettaire consequenties: welke keuzes worden gemaakt ten aanzien van de in te zetten financiële middelen?. Het bereik van de doelgroep is nu nog laag. Ons advies is om de gemeentelijke doelstellingen wat betreft aantallen en bereik van voorzieningen, concreet (SMART) te formuleren. Ook stellen wij voor dat de gemeente(n) concrete doelstellingen hanteert/hanteren: hoeveel mensen in armoede wil men in welk tijdbestek (meer) bereiken?

Er kan naar ons oordeel dus niet worden volstaan met het op hoofdlijnen schetsen van het toekomstige minimabeleid. Daarnaast adviseren wij dat bij het formuleren van concrete beleidsinstrumenten ook een relatie wordt gelegd met de veel reeds bestaande goede, particuliere initiatieven in de Bommelerwaard.

Verder onderschrijven we de in de nota geformuleerde doestellingen, met o.a. de nadruk op kinderen en op het voorkomen van en omgaan met schulden. Wij vinden extra ondersteuning voor kinderen in armoede van het allergrootste belang. Wij adviseren om in de uitvoering van de maatregelen alert te zijn op aantoonbare besteding van voorzieningen die kinderen ook echt in staat stellen om “deel te nemen en talenten te ontwikkelen”. Dat vraagt ook om eenvoudige, (steekproefsgewijs) controleerbare aanvraagprocessen.

Verder missen wij in de nota de maatregelen specifiek voor het bereiken van werkende minima. Het is o.i. nodig duidelijker zicht te krijgen op de vraag wie dat precies zijn, wat voor werk ze doen, of ze al dan niet in deeltijd werken en wat hun arbeidsinkomen is. Dat geldt volgens de PrM ook voor de zelfstandig ondernemers: hoe gaat men die ZZP-ers en zelfstandigen bereiken?

Terzijde stellen wij voor dat, daar waar in de Nota minimabeleid terecht de nadruk wordt gelegd op het instrument van activering en werk, ook uitdrukkelijk aandacht wordt besteed aan het belang van een goede, toegankelijke kinderopvang en buitenschoolse opvang; mede daardoor kunnen werkende ouders (in het bijzonder alleenstaande moeders) gemakkelijker betaalde arbeid verrichten.

Waar wij hierboven hebben gewezen op het belang van de samenhang tussen enerzijds minimabeleid en anderzijds andere beleidsterreinen, geven wij de gemeente ook in overweging meer te doen aan preventie door concreet het gesprek aan te gaan met scholen over (school)kosten en doorverwijzing naar andere (hulpverlenende en ondersteunende) instanties. Ook de sociale en wijkteams kunnen een rol spelen bij het uit te voeren minimabeleid.

De PrM staat op zichzelf genomen positief tegenover het voorstel van de gemeente om de inkomensgrenzen van alle minimaregelingen gelijk te trekken. In dit kader adviseren wij ten aanzien van de termen: “Sociaal minimum”, “minimumloon” en “toepasselijke bijstandsnorm”, om voor alle duidelijkheid één term te gebruiken en een staatje in de nota toe te voegen met de belangrijkste landelijke inkomensbedragen voor minima, zodat iedereen weet waarover we het hebben. Onze ervaring is dat belanghebbenden en verantwoordelijken dat vaak niet precies weten.

Het hanteren van inkomensgrenzen kan – zo is algemeen bekend – tot gevolg hebben dat mensen te maken krijgen met de zogeheten armoedeval doordat het – als gevolg van meer

arbedsinkomen - net overschrijden van de desbetreffende grens ertoe kan leiden dat de netto-inkomenspositie verslechtert dan wel dat men niet langer beroep kan doen op bepaalde voorzieningen. Wij adviseren de gemeente daarom om enigszins coulant om te gaan met die inkomensgrenzen, opdat bevorderd kan worden dat mensen effectief betaalde arbeid gaan verrichten; werk en activering zijn immers terecht een van de in de nota minimabeleid genoemde instrumenten.

Daarnaast adviseren wij de gemeente rekening te houden met schrijnende gevallen (die net boven de genoemde inkomensgrenzen uitkomen) en daartoe een hardheidsclausule te hanteren; redelijkheid en billijkheid dienen voorop te staan. Ook vragen wij uitdrukkelijk aandacht voor mensen die weliswaar niet van een minimuminkomen hoeven te leven maar wel financieel (fors) tekortkomen door schulden ed (middengroepen).

Het inzetten op pro-actieve communicatie juichen we van harte toe. Wij adviseren om het beleid op een toegankelijke manier brede bekendheid te geven. Daarbij denken we zowel aan lokale (digitale) kranten en nieuwsbrieven, als aan het meer- en beter gebruik maken van sociale media. Zo is heldere, eenvoudige informatie aan alle (zorg- en welzijns)organisaties, scholen en woningbouwcorporaties erg belangrijk, zowel over de inhoud van voorzieningen als de werkwijze van de gemeente. Die informatie moet zo kort mogelijk, zo duidelijk mogelijk en zo makkelijk mogelijk vindbaar zijn.

Om succesvol te zijn in het terugdringen van (chronische) armoede benadrukken wij het belang van eenvoudige, klantgerichte uitvoeringsprocessen. Wij adviseren het inzetten van concrete instrumenten om het beleid te kunnen monitoren per individuele situatie. Voorbeelden daarvan zijn te vinden in andere gemeenten, zoals het pro-actief aanschrijven van inwoners met een bijstandsuitkering die het aanvraagformulier voor de individuele inkomenstoelage alleen nog maar hoeven te ondertekenen en terug te sturen naar de gemeente.

Tot slot benadrukken wij het belang van een degelijke monitoring om oorzicht te krijgen op de effectiviteit van beleid en mogelijkheden voor verbetering van de uitvoering. Wij stellen ons voor dat de PrM hierbij jaarlijks een rol kan vervullen.

Reactie op de conceptverordening Tegenprestatie Participatiewet 2018

Wij volstaan hier met het advies om naar onze burgers toe de maatschappelijke participatie actief te bevorderen.

Reactie op de conceptverordening Individuele Inkomenstoelage 2018

Wij juichen het toe dat de inkomensgrens is opgehoogd naar 120%. Hiermee is deze nu ook in alle verordeningen hetzelfde.

Realiseer in dit kader eenvoudige, klantgerichte uitvoeringsprocessen. Voorbeelden daarvan zijn te vinden bij andere gemeenten, zoals het pro-actief aanschrijven van inwoners met een bijstandsuitkering die het aanvraagformulier voor de individuele inkomenstoelage alleen nog maar hoeven te ondertekenen en terug te sturen naar de gemeente.

De PrM stelt het op prijs het genoemde aanvraagformulier ter inzage te ontvangen.

Reactie op de conceptverordening Maatschappelijke Participatie 2018

Opmerking: In de verordening wordt alleen Maasdriel genoemd. Dit vraagt aanpassing.

Ten aanzien van artikel 7 “hoogte van de bijdrage” adviseren wij de bedragen voor de kinderen niet overdraagbaar te laten zijn aan de ouders. Dit om te voorkomen dat de bijdrage niet ten goede komt aan de kinderen. De PrM stelt het op prijs meer te vernemen over de controle op het toegekende budget per kind.

In dit kader adviseren wij ook om deelname van volwassenen aan (digi-) taaltrainingen voor basisvaardigheid en beheersing van de Nederlandse taal te vergoeden uit het gemeentelijk educatie-/ onderwijsbudget en niet uit het budget Maatschappelijke Participatie.

Zo komt er binnen de regeling maatschappelijke participatie een hoger bedrag beschikbaar voor daadwerkelijke maatschappelijke participatie voor gezinnen met kinderen.

Wij vragen ons af waarom het bedrag per kind in een gezin niet gelijk is en pleiten ervoor dit wèl gelijk te stellen.

Advies in deze is om gerichte ondersteuning te bieden aan alleenstaande / een oudergezinnen zodat men gebruik kan / blijven maken van kinderopvang.

Met aandacht voor leeftijdsgerelateerd beleid, indien het jongeren of kinderen betreft door een leeftijdsafhankelijke bijdrage per kind, qua leeftijd, gelijk te stellen. Zodat ook deze doelgroep kan blijven participeren in onze gemeenschap.

Ten aanzien van het uitvoeringsproces pleiten wij voor toegankelijkheid, zodat er geen onnodige drempels opgeworpen worden om gebruik te maken van de regeling. Bovendien dat dit makkelijk te vinden is op de website van de gemeente.

Ten aanzien van alle verordeningen in het kader van het minimabeleid:

Wij adviseren de gemeente een pro-actief beleid te voeren om de betrokkenen bekend te maken met dat waar zij recht op hebben. De betrokkenen zijn immers (meestal) bekend bij de gemeente, maar de mogelijkheden niet altijd bij de betrokkenen.

Wij hopen dat bovengenoemde opmerkingen en adviezen bijdragen aan de nota en de uitvoering van de verordeningen.

In de bijlage geven wij tot slot nog wat tekstueel te verwerken aanpassingen. Graag vernemen we ook nog het conceptadvies van de Clientenraad Werkzaam.

Met vriendelijke groet,
Mieke Boas van der Tas
Voorzitter Participatieraad Maasdriel

Bijlage

Tekstuele opmerkingen

Enkele tekstuele opmerkingen:

- Op pagina 3 mist het woord 'liggen'.
- Op pagina 4 wordt gesproken over de overgang van delen van wetten naar de Participatiewet. Ons inziens geeft het woord "delen" onnodige verwarring en kan daarom beter weggelaten worden.
- Op pagina 6 wordt geschreven dat niet iedereen zich kan vinden in het woord armoede, zodat over minimabeleid of mensen die in armoede leven zal gesproken worden. Ons inziens is dit laatste gezien de opmerking daarvoor niet logisch. Er zou volstaan kunnen worden met te spreken over minimabeleid.
- Op pagina 6 wordt gesproken over "het" financiële en "het" sociale component. Het moet in beide gevallen de zijn.
- Op pagina 6 vinden we de opbouw van de kopjes "Maatschappelijke kaders" en "Wie leven in armoede" niet logisch. Een en ander is nu verwarrend en wij adviseren een staatje te maken en de cijfers onder elkaar te zetten. Er staat 'dan' ipv 'dat'.
- Op pagina 6 staat de zin "de werkenden zijn in Nederland de grootste groep...". We hopen dat hetgeen in de volgende zin staat klopt en dan kan "de werkenden.." dus weggelaten worden.
- Op pagina 7 staat er een e te veel achter het woord psychologisch.